KS. FRANCISZEK SZULC

(23 VII 1947 - 14 VI 2011)[1]

Ks. Franciszek Szulc urodził się 23 VII 1947 r. jako syn Józefa i Łucji (z domu Widenka). Do szkoły podstawowej uczęszczał w Bykowinie (lata 1954-1961), kontynuując następnie naukę w Liceum Ogólnokształcącym w Kochłowicach (lata 1961-1965). Po maturze wstąpił do Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie, gdzie w latach 1965-1971 studiował z roczną przerwą w roku akademickim 1969/1970, kiedy to musiał odbyć roczny staż pracy w Zakładzie Wyrobu Galanterii i Tworzyw Sztucznych w Kłodnicy. Dnia 19 II 1972 r. przyjął święcenia diakonatu, a 30 III tegoż roku święcenia prezbiteratu z rąk ks. bpa Herberta Bednorza. Po święceniach kapłańskich pracował (do 1974 r.) jako wikariusz kolejno na parafiach: Nawiedzenia NMP w Połomi i św. Anny w Katowicach-Janowie (gdzie pełnił jednocześnie funkcję kapelana w tamtejszych szpitalach); do funkcji duszpasterskich na krótko powrócił w 1977 r. (parafia katedralna Chrystusa Króla w Katowicach).

W 1974 r. rozpoczął na Wydziale Teologicznym KUL studia specjalistyczne (licencjackie i doktoranckie) pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Czesława Bartnika, które uwieńczone zostały rozprawą doktorską pt. *Struktura teologii judeochrześcijańskiej w ujęciu Jeana Daniélou*, obronioną 16 I 1979 r. (wyd. *Struktura teologii judeochrześcijańskiej w świetle badań Jeana Daniélou*, Lublin 1982, RW KUL, ss. 168; wyd. 2. popraw. i uzup. Kraków 2005, WAM).

---

[1] Nekrolog opracowano na podstawie: J. Smolec, *Śp. Ks. dr hab. Franciszek Szulc*, „Wiadomości Archidiecezjalne. Organ Urzędowy Kurii Metropolitalnej w Katowicach" 79 (2011) 192-193 oraz informacji zamieszczonych na stronach internetowych: http://www.historia-mysli.us.edu.pl/szulc.html (sprawdzono: 30 XII 2011); http://www.archidiecezja.katowice.pl/zmarli-kapłani/2172-p-ks-dr-hab.-franciszek-szulc (sprawdzono: 30 XII 2011); http://www.kul.pl/franciszek-szulc-1947-2011-sylwetka+fotografie,art._32318.html (sprawdzono: 30 XII 2011), a także relacji prywatnych.

Wcześniej 1 X 1977 r., na wniosek ks. prof. Cz. Bartnika (a za zgodą ks. bpa H. Bednorza), ks. F. Szulc został zatrudniony jako asystent stażysta przy II Katedrze Teologii Dogmatycznej. W 1979 r. przeszedł do Katedry Historii Dogmatów, którą kierował ks. bp prof. dr hab. Alfons Nossol, zajmując kolejno stanowiska: asystenta, adiunkta i starszego wykładowcy. W latach 1979-1981 wyjeżdżał na stypendia naukowe do Paryża, Fryburga i Rzymu. Z uczelnią lubelską związany był zawodowo prawie 20 lat. Jesienią 1997 r. przeszedł na rentę z powodu pogarszającego się stanu zdrowia i powrócił do rodzinnej diecezji. Rezydował kolejno w parafiach: Matki Bożej Szkaplerznej w Brzeźcach (lata 1997-1998) i św. Jadwigi Śląskiej w Rybniku (lata 1998-2009). Przełomowym momentem w życiu ks. F. Szulca było uzyskanie habilitacji. Kolokwium, którego podstawą była rozprawa: *Syn Boży w „Pasterzu" Hermasa. Świadectwo chrystologii judeochrześcijańskiej* (wyd.: Katowice 2007, Księgarnia św. Jacka, ss. 198)[2] odbyło się 18 IV 2007 r. na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego, jego zaś recenzentami byli: ks. prof. dr hab. Kazimierz Dola (UO), ks. prof. dr hab. Bogdan Częsz (UAM) i ks. prof. dr hab. Stanisław Longosz (KUL)[3]. Po tym wydarzeniu powrócił do czynnej pracy naukowo-dydaktycznej jako adiunkt w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Wydziału Nauk Społecznych.

Naukowe zainteresowania ks. F. Szulca koncentrowały się wokół takich zagadnień jak: judeochrześcijaństwo, rozwój doktryn pierwotnego chrześcijaństwa, inspiracje religijne w literaturze, kulturowo-religijne korzenie Europy oraz filozofia cywilizacji. Jego prace, publikowane w języku polskim i francuskim – ukazywały się w prestiżowych seriach wydawniczych (RW KUL, „Myśl Teologiczna" – wyd. WAM, „Studia Antiquitatis Christianae. Series Nova", Cerf), periodykach naukowych: „Communio", „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne", „Studia Theologica Varsaviensia", „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne" (gdzie był też członkiem Komitetu Redakcyjnego w latach 1981-1990/91), „Vox Patrum", „Zeszyty Naukowe KUL" oraz w czasopismach popularyzujących myśl katolicką – „Znak" i „Gość Niedzielny".

Na szczególną uwagę zasługują jego związki z periodykiem „Vox Patrum", z którym związany był od początku jego powstania jako autor, członek zespołu redakcyjnego (1982, z. 3 - 1986, z. 10) i Rady Naukowej (1986, z. 11 - 1993/95, z. 24-29). Kiedy władze KUL chciały w 1984 r. zamknąć wydawanie tego pisma, należał do grona jego żarliwych obrońców. W „Vox Patrum" opublikował też szereg swoich artykułów tematycznie związanych głównie z judeochrześcijaństwem, z których większość poświęcił *Pasterzowi* Hermasa. Należą do nich m.in.: *Spór o „Pasterza" Hermasa*, VoxP 2 (1982) z. 3, 340-356; *Chrystologia*

[2] Praca ta już po śmierci ks. F. Szulca ukazała się w języku francuskim w paryskim wydawnictwie Cerf: *Fils de Dieu pour les judeo-chrétiens dans „Le Pasteur" d'Hermas*, Paris 2011, Les Editions du Cerf.

[3] Por. jej recenzję: S. Longosz, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 581-588.

„Pasterza" Hermasa jako problem badawczy, VoxP 6 (1986) z. 10, 117-135; w j. francuskim: *La théologie judéo-chretiénne: l'actualité de la conception de Jean Daniélou et l'essai de son développement*, VoxP 24 (2004) t. 46-47, 423-431; *La théologie judeo-chrétienne du Fils de Dieu dans le „Pasteur" d'Hermas (Sim. V 2,1 - 6,7a)*, VoxP 26 (2006) t. 49, 641-653; *Le Fils de Dieu pour les judéo-chrétiens: une proposition dans la Sim. V du „Pasteur" d'Hermas*, VoxP 28 (2008) t. 52/2, 1109-1143. Jako badacz teologii *Pasterza* nie bał się podejmować trudnych, kontrowersyjnych, czy słabo rozwiniętych badań, do jakich też należy „poszukiwanie najstarszych pokładów jakiegoś zagadnienia oraz odkrywanie jego zalążków i pierwszych sposobów jego formalnego wyrażenia"[4], czego przykładem są wyżej wymienione artykuły oraz jego książka habilitacyjna, w której postawił sobie za zadanie „odszukanie, w jakich kategoriach pojęciowych i językowych wyrażano wiarę w Jezusa jako Syna Bożego w najstarszej chrystologii judeochrześcijańskiej, obecnej w powstałym w 1. poł. II wieku wyjątkowo zagmatwanym myślowo i trudnym do interpretacji piśmie wczesnochrześcijańskim okresu Ojców Apostolskich *Pasterzu* Hermasa"[5]. Jeśli był przekonany o słuszności swojego stanowiska, odważnie podejmował polemikę nawet z uznanymi w świecie naukowym badaczami (S. Gietem, J. Daniélou)[6], stając się tym samym jednym z najlepszych znawców tej problematyki nie tylko w Polsce.

Jako nauczyciel akademicki prowadził „żywe i odważne wykłady", które po dziś dzień wspominają jego słuchacze. Ale swojej działalności naukowo-dydaktycznej nie ograniczał tylko do teologii. Interesował się literaturą i teatrem, co zaowocowało kilkoma interesującymi publikacjami z tej dziedziny (por. np. *Sacrum – chrześcijaństwo – teatr*, w: *Dramat i teatr sakralny*, red. I. Sławińska – W. Kaczmarek, Lublin 1985, 467-479). Pracował też społecznie, za co otrzymał nagrodę Rektora, którą odebrał 10 XII 1999 r. podczas uroczystości z okazji 80-lecia Studenckiego Koła Teologów. Był członkiem Senackiej Komisji ds. Młodzieży KUL, kuratorem Teatru Akademickiego KUL (czynnie włączając się m.in. w organizację studenckiego festiwalu teatralnego w 1991 r.), opiekunem studentów teologii rocznika 1978/79 - 1981/82. Jego absolwenci zachowują stałą pamięć o swoim Opiekunie, wyrażając wdzięczność za jego troskę o ich sprawy duchowe, naukowe, osobiste, a nawet materialne.

Ks. Franciszek Szulc ostatni okres życia spędził w Ośrodku Serca Jezusa w Rudzie Śląskiej-Halembie, prowadzonym przez archidiecezjalne Caritas; zmarł nagle 14 VI 2011 r. w 64. roku życia i 40. kapłaństwa. Klepsydra Rektora i Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dotycząca jego pogrzebu, informowała o śmierci swego „pracownika naukowego i cenionego nauczyciela akademickiego [...]. Człowieka szlachetnego i serdecznego, otwartego na

[4] Tamże, s. 581.

[5] Tamże.

[6] Por. tamże, s. 588; F. Szulc, *Syn Boży w „Pasterzu" Hermasa*, Katowice 2007, 56-58.

problemy innych, służącego pomocą i dobrym słowem, przyjaciela studentów". Liturgia pogrzebowa odprawiona została w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rudzie Śląskiej-Bykowinie 17 VI 2011 r., zaś pracownicy Instytutu Teologii Dogmatycznej KUL zorganizowali 20 VI w kościele akademickim Mszę św. w Jego intencji. W Bibliotece Uniwersyteckiej KUL uczczono pamięć ks. F. Szulca, ekspozycją jego dorobku naukowego, ukazaną w ramach stałej wystawy „Vita mutatur non tollitur" (prezentującej prace wybitnych polskich uczonych i twórców kultury), która czynna była od wrzesnia do grudnia 2011 roku[7].

Sympatycy i pracownicy Redakcji „Vox Patrum", a także polscy badacze problematyki judeochrześcijaństwa, wdzięczni Ci są, Drogi Księże Profesorze, za wszystko, co w swym uniwersyteckim życiu zrobiłeś nie tylko dla dobra i rozwoju patrystycznego periodyku „Vox Patrum", ale także najstarszej chrześcijańskiej teologii[8].

Anna Z. Zmorzanka – Lublin, KUL

[7] Wersja elektroniczna tej ekspozycji dostępna jest na stronie: http://www.kul.pl/franciszek-szulc-1947-2011-sylwetka+fotografie,art._32318.html; por. nota 1.

[8] Dopisek od Redakcji „Vox Patrum".